

Klimata un enerģētikas ministrijai

Adrese: Latgales iela 165, Rīga, LV-1019

E-pasts saziņai: pasts@kem.gov.lv

Kopija:

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai

Adrese: Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039

E-pasts saziņai: sprk@sprk.gov.lv

AS "Augstsprieguma tīkls"

Adrese: Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073

E-pasts: ast@ast.lv

Rīgā, 2024.gada 11.oktobrī

Nr. 01-1110/2024

Iesniegums ar komentāriem par grozījumiem Elektroenerģijas tirgus likumā

Latvijas Atjaunojamās Enerģijas Federācijas pārstāvji vēlas izteikt savu viedokli par Elektroenerģijas tirgus likuma grozījumiem, kas iekļauti Likumprojekta 6. pantā, konkrēti par pārejas noteikumu 121. punktu. Federācija uzskata, ka šis punkts ir pretrunā ar Likumprojekta izvirzītajiem mērķiem un būtu izslēdzams. Mēs, Latvijas Atjaunojamās Enerģijas Federācijas pārstāvji, vēlamies uzsvērt, ka:

(1) **Nepamatotas priekšrocības ražotājiem:** Federācija norāda, ka, lai gan Klimata un enerģētikas ministrijas (KEM) plānotie grozījumi paredz elektroenerģijas sistēmas jaudu optimizēšanu, atbrīvojoties no nepamatoti rezervētajām jaudām un ieviešot elastīgu pārvades sistēmas pakalpojumu, 121. punkta ietveršana radīs nevienlīdzīgu situāciju. Šis punkts piešķirs nepamatotas priekšrocības noteiktiem ražotājiem, kuri varēs rezervēt sistēmas jaudas, nerasniedzot noteiktos tehniskos kritērijus. Piemēram, elektroenerģijas ražotāji, kuri vēlas hibridizēt savu projektu, pievienojot vēja ģenerāciju, saņems nepamatotu priekšrocību salīdzinājumā ar citiem vēja parku attīstītājiem, jo šie projekti tiks pie pieslēguma pat bez apstiprināta ietekmes uz vidi novērtējuma, ko citi esošie attīstītāji nevar izdarīt atbilstoši esošajai likumdošanai. Šāda pieeja varētu negatīvi ietekmēt sistēmas jaudu pieejamību citiem ražotājiem, kuri spētu ātrāk īstenot savus projektus;

(2) **Ilgtermiņa ietekme uz atjaunīgās enerģijas attīstību:** Federācija uzsver, ka šādas priekšrocības īstermiņā varētu radīt pozitīvu efektu, bet ilgtermiņā tās kavētu atjaunīgās enerģijas attīstību. Sistēmas jaudas, kas tiktu rezervētas bez pietiekamiem kritērijiem, nebūs pieejamas ražotājiem, kuri spētu tās izmantot efektīvāk un ātrāk. Šāda pieeja neatbilst Likumprojekta

vispārējam mērķim, kas ir nodrošināt sistēmas jaudas piešķiršanu, balstoties uz elastīguma principu un reālu gatavību projektu īstenošanai.;

(3) **Pieslēguma izbūves nosacījumu nepietiekamība:** Piedāvātais nosacījums, ka priekšrocības saņēmējam jābūt noslēgtam pieslēguma līgumam un saņemtai atzīmei par būvdarbu uzsākšanu, attiecas tikai uz pieslēguma izbūvi, ignorējot ražošanas iekārtu ieviešanas gatavību. Federācija uzskata, ka šāds kritērijs nav pietiekams, lai novērtētu projekta kopējo gatavību, un tas neveicina konkurenci enerģētikas nozarē, jo atbilstoši esošajai likumdošanai pastāv būtiska atšķirība procedūrās attīstot saules vai vēja projektus. Ir nepieciešami papildu mehānismi, kas garantētu, ka sistēmas jaudas tiek piešķirtas projektiem ar augstāku gatavību un īstenošanas ātrumu;

(4) **Hibrīdprojektu ieviešana:** Federācija arī vēlas uzsvērt, ka neatbalsta pārmērīgus atvieglojumus hibrīdprojektu ieviešanā. Ministru kabineta noteikumos nr. 821 jau ir paredzēta iespēja esošās atļaujas pārveidot par hibrīdprojektiem. Esošie noteikumi nodrošina pietiekamu elastību, tādēļ papildu atvieglojumi šajā jomā nav nepieciešami. Šāda pieeja varētu radīt nevienlīdzīgu piekļuvi elektroenerģijas pārvades infrastruktūrai un apgrūtināt tirgus līdzsvaru;

(5) **Tiesiskās palāvēības nozīme:** Federācija uzsver, ka tiesiskā palāvēība ir būtisks elements jebkura normatīvā regulējuma veiksmīgai īstenošanai. Tirgus dalībniekiem jābūt pārliecinātiem, ka tiesību akti un normatīvie dokumenti būs stabili un prognozējami, lai nodrošinātu ilgtspējīgu investīciju vidi. Tā piemēram, vēja projektu attīstītāji paļaujas uz tiesisko vidi un vienlīdzīgiem noteikumiem visiem tirgus dalībniekiem ir investējuši resursus projektu attīstībā, bet šāda noteikumu izmaiņa dod dažiem tirgus spēlētājiem nepamatotu priekšrocību, atļaujot hibrīdizēt saules projektus un tādējādi kropļojot konkurenci vēja projektu tirgū. Tikai ar tiesiskās palāvēības nodrošināšanu ir iespējama ilgtermiņa plānošana un stabila enerģētikas nozares attīstība.

Mēs, Latvijas Atjaunojamās Enerģijas Federācijas pārstāvji, vēlamies uzsvērt, ka piedāvātās izmaiņas nerisina esošo Latvijas atjaunojamās enerģijas attīstītāju attīstību un mūsu valsts ilgtermiņa mērķu sasniegšanu.

Cieņā,

LATVIJAS ATJAUNOJAMĀS ENERĢIJAS FEDERĀCIJA